

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางการพิจารณาออกใบอนุญาต “สถานที่สะสมอาหาร” และ “โกดังสินค้า”

เทศบาลนคร เอ ได้มีหนังสือที่ นบ ๕๒๒๐๒/๑๐๓๓๔ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ เพื่อขอหารือการออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่สะสมอาหาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยเทศบาลนคร เอ ได้แจ้งให้ บริษัท น ดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบการสถานที่สะสมอาหาร ตามเทศบัญญัติเทศบาลเมือง เอ เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งออกตามความพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเทศบาลนคร เอ ได้ตรวจสอบแล้ว พบว่า บริษัท น จัดให้มีโกดังสำหรับเช่า ๔ หลัง และใช้งานเอง ๑ หลัง เป็นสถานที่คัดแยกเมล็ดข้าวสารและเก็บสะสมเพื่อรอจำหน่ายให้ลูกค้า แต่บริษัท น ได้ทำหนังสือชี้แจงว่าไม่ต้องขออนุญาตประกอบการสถานที่สะสมอาหารตามเทศบัญญัติเทศบาลเมือง เอ เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากได้ยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามเทศบัญญัติเทศบาลนคร เอ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้ว เทศบาลนคร เอ พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท น ได้มีการใช้งานโกดัง ๑ หลัง เป็นสถานที่คัดแยกเมล็ดข้าวสารและเก็บสะสมเพื่อรอจำหน่ายให้ลูกค้า จึงเข้าข่ายเป็นสถานที่สะสมอาหารจะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการประกอบกิจการประเภทสะสมอาหารอีก ๑ ฉบับ ตามข้อ ๔ ประกอบกับข้อ ๕ เทศบัญญัติเทศบาลเมือง เอ เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งออกตามความพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๘ เทศบาลนคร เอ จึงขอหารือว่า การที่เทศบาลนคร เอ แจ้ง บริษัท น ให้ดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบการสถานที่ประเภทสะสมอาหาร ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

(๑) ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ “สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบ หรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใด ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช้เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๗ ก่อนการจัดตั้ง

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเภทที่ ๑๓ (๖) การประกอบกิจการโกดังสินค้า

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๑๗๙๙ ลงวันที่ ๑๓ มีค. ๖๓ ซึ่งกรมอนามัย มีถึงเทศบาลนคร เอ

(๒) ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อเท็จจริงและวิเคราะห์ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่าการพิจารณาอนุญาตตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีหลักการสำคัญคือ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงลักษณะของการประกอบกิจการอย่างละเอียด และนำข้อเท็จจริงมาประกอบกับข้อกำหนดว่าเข้าข่ายต้องขอรับใบอนุญาตประเภทใดบ้าง ซึ่งจากข้อเท็จจริงตามประเด็นที่ได้หาหรือมานี้ พบเจ้าของอาคารมีโกดังสินค้า ๕ โกดัง ซึ่งแบ่งให้เช่า ๔ โกดัง และอีก ๑ โกดัง มีไว้สำหรับดำเนินกิจการด้วยตนเอง โดยมีการสะสมข้าวสาร คัดแยกเมล็ดและสะสมเพื่อจำหน่าย

ดังนั้น การประกอบกิจการตามที่ได้หาหรือมานี้ เข้าข่ายเป็นการประกอบกิจการ ๒ ประเภทกิจการคือ ๑) การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทโกดังสินค้า ซึ่งจากคู่มือแนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง) กิจการประเภทที่ ๑๓ (๖) การประกอบกิจการโกดังสินค้า หมายถึง สถานที่ที่ทำการให้บริการเช่าโกดังสำหรับเก็บสินค้าหรือรับฝากสินค้าโดยผู้ประกอบกิจการมีรายได้จากการให้เช่าโกดังดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึงคลังสินค้าหรือสถานที่เก็บสินค้าของตนเอง การประกอบกิจการท่าเทียบเรือสินค้า และไม่รวมถึงกรณีจัดสถานที่ไว้ให้บริการรับฝากตู้คอนเทนเนอร์ซึ่งมีลักษณะการนำตู้คอนเทนเนอร์มาวางไว้ในพื้นที่โล่ง เมื่อพิจารณาเทศบัญญัติเทศบาลนคร เอ เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้กิจการประเภทที่ ๑๓ (๖) การประกอบกิจการโกดังสินค้า เป็นกิจการที่ถูกควบคุมภายในพื้นที่เทศบาลนคร เอ ผู้ประกอบกิจการจึงต้องยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินกิจการ

๒) การประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร เนื่องจากผู้ประกอบกิจการใช้โกดังซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารสถานที่สำหรับการคัดแยก และเก็บสะสมข้าวสาร ซึ่งจัดว่าเป็นอาหารอันมีสภาพเป็นของแห้งที่ผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบ หรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง ซึ่งเป็นไปตามของเขตความหมายของ “สถานที่สะสมอาหาร” ตามบทบัญญัติมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งผู้ประกอบกิจการต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทโกดังสินค้า เทศบาลนครเอ ควรกำหนดรายละเอียดพื้นที่สถานประกอบกิจการไว้ในใบอนุญาตให้ชัดเจนว่ามีพื้นที่ประกอบกิจการกี่ตารางเมตร เพื่อให้มีความชัดเจนและแยกเป็นสัดส่วนกับสถานประกอบกิจการสถานที่สะสมอาหารซึ่งจะสะดวกต่อการควบคุมดูแลและตรวจสอบสุขลักษณะของสถานประกอบกิจการแต่ละประเภทด้วย

ในกรณีที่มีการประกอบกิจการหลายประเภทในบริเวณเดียวกันที่เข้าข่ายต้องขออนุญาตหลายใบ และมีผู้ประกอบกิจการเพียงรายเดียว เพื่อเป็นการลดภาระของผู้ประกอบกิจการที่ต้องชำระอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทุกกิจการ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจะกำหนดให้อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตใบที่สองลดครึ่งหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ ต้องกำหนดรายละเอียดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ชัดเจนด้วย

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหาหรือในประเด็นอื่นๆ

ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

